

## نمونه سؤال

در جاهای خالی کلمات مناسب قرار دهید.

۱. مبنای ساعت واقعی، موقعیت **خورشید** در آسمان است.
۲. در اوّل تیرماه، خورشید در نیمکره شمالی به مدار **رأس السرطان** به طور **عمودی** می تابد.
۳. در اوّل دی ماه، خورشید به مدار **رأس الجدی** در نیمکره جنوبی عمودی می تابد.
۴. مدت زمان واقعی یک دور کامل گردش زمین به گرد خورشید، **۳۶۵ روز و ۶ ساعت** است.
۵. فرهنگ در جریان **اجتماعی شدن** آموخته می شود.

**درست و یا نادرست بودن عبارات های زیر را مشخص کنید.**

۶. در طی یک سال، زمین در موقعیت های مختلفی در برابر خورشید قرار می گیرد. **درست**
۷. در نیمکره شمالی اوّل دی کوتاه ترین روز سال است. **درست**
۸. در اوّل دی ماه، خورشید به مدار رأس الجدی در نیمکره شمالی عمودی می تابد. **نادرست**
۹. زمین در همان هنگام که به دور محور خود می چرخد، به دور خورشید نیز می گردد. **درست**
۱۰. در زندگی روزانه می توان از ساعت واقعی استفاده کرد. **نادرست**

**به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.**

۱۱. **منظور از حرکت وضعی زمین چیست؟ و چه نتایج دارد؟** زمین در هر ۲۴ ساعت یکبار به دور محور خود می چرخد. نتیجه حرکت وضعی: پدید آمدن شب و روز، اختلاف ساعت.

**۱۲. ساعت رسمی چرا و چگونه به وجود آمد؟** در زندگی روزانه نمی توان از ساعت واقعی استفاده کرد. در تعیین قرارهای ملاقات، زمان باز و بسته شدن اداره ها و مغازه ها و برنامه حرکت قطارها و هواپیماها مشکلات زیادی به وجود می آید. بنابراین، کشورها در یک اجلاس بین المللی، توافق کردند که به جای ساعت واقعی از ساعت رسمی استفاده کنند.

**۱۳. منظور از ساعت رسمی چیست؟** کره زمین برای آن که یک دور یا ۳۶۰ درجه به دور خود بچرخد، ۲۴ ساعت وقت لازم دارد. پس اگر درجه ۳۶۰ کره زمین را به ۲۴ قاچ تقسیم کنیم، هر یک از قاچ ها ۱۵ درجه پهنا دارد. هر منطقه زمانی یک قاچ است و یک ساعت را به خود اختصاص می دهد. بنابراین، همه نصف النهارهایی که داخل یک قاچ قرار گرفته اند، به طور توافقی ساعت یکسانی دارند.

**۱۴. حرکت انتقالی زمین را توضیح دهید؟** زمین در همان هنگام که به دور محور خود می چرخد، به دور خورشید نیز می گردد. یک دور کامل زمین به گرد خورشید، یک سال طول می کشد که به آن حرکت انتقالی می گویند.

**۱۵. مایل بودن محور قطب ها بر سطح مدار گردش انتقالی زمین چه نتایج دارد؟** در طی یک سال، زمین در موقعیت های مختلفی در برابر خورشید قرار می گیرد، درازی شب و روز نامساوی می شود و فصل های مختلف به وجود می آید.

**۱۶. منظور از اعتدالین چیست؟** در دو موقع از سال، یعنی اول بهار، و اول پاییز، طول روز و شب برابر می شود؛ به این دو زمان اعتدالین (اعتدال بهاری و اعتدال پاییزی) می گویند.

**۱۷. تفاوت سال خورشیدی با سال رسمی و کیسه چیست؟** مدت زمان واقعی یک دور کامل گردش زمین به گرد خورشید، ۳۶۵ روز و ۶ ساعت است اما در تقویم ها سال را ۳۶۵ روز در نظر می گیرند. سال ۳۶۵ روزه، سال رسمی است که ۶ ساعت از سال خورشیدی کوتاه تر است. برای جبران کسری این ۶ ساعت در هر ۴ سال یک روز به سال رسمی اضافه می شود، سال ۳۶۶ روزه را سال کیسه می نامند. ( $۶ \times ۴ = ۲۴$  ساعت)

**۱۸. انقلاب زمستانی چه زمانی اتفاق می افتاد؟** در اوّل دی ماه، خورشید به مدار رأس الجدی در نیمکره جنوبی عمودی می تابد. در اوّل دی ماه، در نیمکره شمالی بخش کم وسعت تری از کره زمین تابش خورشید را دریافت می کند و روزها کوتاه تر از شب هاست. در نتیجه، در نیمکره شمالی اوّل دی کوتاه ترین روز سال است که به آن انقلاب زمستانی می گویند.

**۱۹. انقلاب تابستانی چه زمانی رخ می دهد؟** در اوّل تیر ماه، خورشید در نیمکره شمالی به مدار رأس السرطان به طور عمودی می تابد. در اوّل تیر ماه در نیمکره شمالی منطقه وسیع تری از کره زمین در معرض نور خورشید قرار می گیرد. در نتیجه، طول روزها از شب ها بیشتر است در این هنگام که طولانی ترین روز در این نیمکره است انقلاب تابستانی می گویند.

### گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۲۰. زمین هر چند ساعت یک بار به دور محور خود می چرخد؟

(د) ۱۸ ساعت

(ج) ۱۲ ساعت

(ب) ۶ ساعت

(الف) ۲۴ ساعت

۲۱. سال ۳۶۶ روزه را چه می نامند؟

(د) رسمی

(ج) کیسه

(ب) خورشیدی

(الف) قمری

۲۲. کره زمین به چند قاج ساعتی تقسیم شده و هر قاج چند درجه پهنا دارد؟

الف) ۶۰ قاج - ۱۵ درجه

ب) ۲۴ قاج - ۳۶۰ درجه

ج) ۱۵ قاج - ۲۴ درجه

د) ۲۴ قاج - ۱۵ درجه

۲۳. کدام یک از گزینه های زیر از نتایج تمایل محور قطب ها بر سطح گردش انتقالی زمین نیست؟

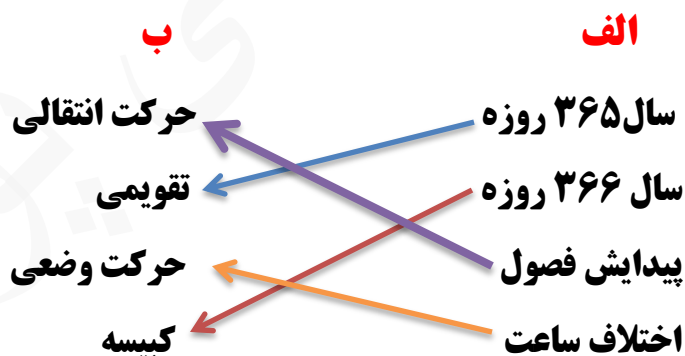
الف) پیدایش فصول

ب) نامساوی بودن درازی شب و روز

ج) پدید آمدن شب و روز

د) تغییر زاویه تابش آفتاب در طول سال

عبارت های ستون الف را به کلمات ستون ب با خطی به هم وصل کنید.



به فعالیت مهارتی و نگرشی زیر پاسخ دهید.

الف) شهر یا استان شما در چه طول و عرض جغرافیایی قرار دارد؟

ب) اختلاف ساعت شهر یا روستای محل زندگی شما با پایتخت کشورمان (تهران) چقدر است؟

یک اراده قوی بر همه چیز غالب می آید حتی بر زمان.

مانا باشید. پروانه قلی پور